

Bright Eyes har skifta metode og arbeidsmåte. Foto: Dead Oceans

pet

kulminerer i ei oppmoding om at kvar og ein av oss må følgje «pen gesporet» for å finne skurken: «Look out on that ever-widening money trail».

INNFRIR

Det har gått ni år sidan fører utgivinga fra Bright Eyes, og *Down in the Weeds, Where the World Once Was* svarar til forventningane. Albumet ber i seg ekko frå bandets rastlause, men også konsekvente diskografi, som har variert frå akustisk folk til digitalt programmert keyboardmusikk til orkestrale krumspring og dermed reflektert stadig nye impulsar frå multiinstrumentalistane Mike Mogis og Nathaniel Walcott.

Når dei tre no kom saman igjen som Bright Eyes, skifta dei metode og arbeidsmåte. Dei nye låtane er i høgare grad eit resultat av eit samarbeid dei tre imellom enn før, då Oberst nok har hatt første og siste ordet, og det set eit forfriskande, nytt preg på plata. Elles sirklar songane som

før rundt ulike eksistensielle kriser, emosjonelle så vel som politiske, av individuell eller kollektiv art, og «*Mariana Trench*» er ikkje åleine om å kjennest akutt forankra i den historiske augneblunken vi er midt i.

Det er ikkje til å komme forbi at eg tilhører ein generasjon som utgjer ein vesentleg del av Bright Eyes-lyttarane, og særleg eit album som *I'm Wide Awake, It's Morning* (2005) var viktig for meg (i den grad at eg lytta gatelangs, fall ned ei trapp då eg skulle hoppe fram til favorittlåten «*Lua*» og enda opp på legevakt med ni sting). Musikken var så engasjerande, anten han var innretta mot politikk, kjærleik eller kva det no var Obersten brann inne med, og måtte få ut. Med *Down in the Weeds, Where the World Once Was* er gneisten der, igjen.

ØYVIND VÅGNES

Øyvind Vågnes er forfattar og fast musikkritikert i Dag og Tid.

Etter ein sommar med lange sparturar med lydbøker på øyra, somme av dei om musikk, deler eg tre sikre tips:

Nick Cave: *The Sick Bag Song*, lesen av forfattaren sjølv. Då Cave var på USA-turné med The Bad Seeds i 2014, tok han til å skrile notat på syposar på ulike fly: tankesprang, assosiasjonsrekkefjor, anekdotar, refleksjonar, i ein tekst som blandar det poetiske med det essayistiske, her framført med roysta til songaren sjølv, i løpet av knapt to intense timer.

Det trengst fem timar meir enn det når sjølvaste Henry Rollins les *The History of Rock 'n' Roll in Ten Songs* av Greil Marcus, som har ein tittel som kanskje vil lure somme litt.

ØYVIND VÅGNES

Komponist og musikar Kristine Tjøgersen. Foto: Wolf Janes Photography

NORDHEIMPRIS TIL TJØGERSEN

Komponisten og musikaren Kristine Tjøgersen får Arne Nordheims komponistpris for 2020.

– Arne Nordheims komponistpris blir gjeven til dei fremste komponistane våre, komponistar med sær preg som utfordrar dei vande førestillingane om musikk, seier kultur- og likestillingsminister Abid Raja i eit presseskri.

Juryen seier dette om prisvinnaren: «Kristine Tjøgersens komposisjonspraksis er preget av en unik nysgjerrighet, fantasifullhet, humor og presisjon. Hennes verker karakteriseres av uventede og absurde lydlege situasjoner i overraskende spill med forventninger og tradisjon, noe som tidvis resulterer i en fascinerende 'strangeness'».

Prisen, som er på 200.000 kroner og ein diplom, vert delt ut i kultuskjarkja Jakob 19. september. Kulturdepartementet oppretta prisen i samband med Arne Nordheims 70-årsdag i 2001.

I tospann: formidlar Håkon Skjærset og kunstnarleg leiar Trond Madsen. Foto: BIT20 Ensemble

LYDEN AV BERGEN

Søndag 23. august kan den som er i Bergen, møte opp ved USF Verftet og spele saman med BIT20 Ensemble. Ein treng ikkje å ha samla lydar på førehand. Arrangøren stiller med nettrett.

BIT20 Ensemble har ei 30 år lang historie som eit av dei mest eksperimenterande orkestera i Norden, seier dei sjølv. Alt før pandemien hadde ensemblet sett i gang prosjektet, som handlar om å ta konsertopplevelgane ut i friluft. Publikum går ut i byen og oppdagar at musikk og instrument gøymer seg overalt, lovær arrangeren.

KLASSISK

SJUR HAGA BRINGELAND sjurhabring@gmail.com

Komponisten Robert Schumann (1810–1856) portrettert av J. Kriehuber i 1839.

Sylvskimrande

To norske songarar gjev oss brillante tolkingar av Schumanns songar.

CD

ROBERT SCHUMANN: **Lieder**
MARIANNE BEATE KIEL-LAND, MEZZOSOPRAN; JOHANNES WEISSER, BARYTON; NILS ANDERS MORTENSEN, KLAVER
LAWO 2020

For meg er han den herlegaste av alle songane til den tyske romantiske komponisten Robert Schumann: «Er, der Herrlichste von allen» («Han, den herlegaste av alle»), det andre stykket i lied-sykulen *Frauenliebe- und Leben*, op. 42. Schwungen og sjarmen er beint fram händelsk, med latent polyfonii i klaverstemma, der ansatsane til imitasjon gjer pianisten til sjølvstendig aktør. Ja, om ein skal trekka dei lange linene, blir klaveret som koret i ein gresk tragedie, som kjem inn frå sidelina og kommenterer hovudpersonen.

Tolkinga til Marianne Beate Kielland er framifrå. Den mørkt sylvskimrande mezzosopranoysta hennar, som rundar av alle kvasse tyske konsonantar, blandar seg vakkert med klangen til Nils Anders Mortensens klaver.

RETORISK RAFFINERT

CD-en inneheld tre heile samlingar *Lieder*, som tyskarane kallar kunstsongane sine: *Liederkreis*, op. 24, *Gedichte der Königin Maria Stuart*, op. 135, i tillegg til den alt nemnde *Frauenliebe-sykulen*. Som byrjing, avslutning og «mellomspel» får me òg fire songar frå samlinga *Myrthen*, op. 25.

Med unntak av dei seine *Maria Stuart*-songane (1852), blei alle verka til i 1840, året som blir kalla Schumanns *Liederjahr*. Høg som han var på kjærleiken til Clara (dei gifte seg i Leipzig om sommaren), komponerte han då kring 150 songar.

Albumet er av typen det er vanskeleg å møta med nøytralt sinn, om ein kjenner utøvarane på førehand. Kielland er ein songar som tykkjест duga til alt – den fleksible teknikken hennar høver like godt til barokkmusikk som til musikk frå romantikken og frå vår eiga samtid. Den andre songaren på plata, barytonen Johannes Weisser, har liknande kvalitetar. Det retorisk raffinerte uttrykket eg kjenner frå albuma (og konsertane) hans med 1700-talsmusikk, kjem òg til sin rett hjå Schumann. I tillegg fører den sparsame vibratobruken til uvanleg klangleg klårleik.

OFFBEAT

Eitt spor eg laut høyra mange gonger, er det stutte «Lieb' Liebchen» («Kjære kjæraste») frå *Liederkreis*, der Weisser syng. Schumann er her på sitt mest ukonvensjonelle, ja, eksentriske: Teksten samanliknar hjartesлага til diktaren med hamringa til ein tømrar som snikrar ei likkiste. Hammarslagha har Schumann lagt i høgrehana til pianisten, på den delen av to-fjerdedels-takten som eigentleg skal vera trykklett.

Offbeat-effekten som slik oppstår, minner om måten slagverkinstrumentet «hihat» blir brukt i jazzmusikken. Og Schumann gjennomfører han *in absurdum* – alt forskyv seg mellom songar og pianist, slik at songaren til slutt blir ståande att åleine. Dette stykket fungerer berre om utøvarane er dønn presise teknisk, noko Weisser og Mortensen definitivt er.

SJUR HAGA BRINGELAND

Sjur Haga Bringeland er musikar, musikkvitar og fast musikkmeldar i Dag og Tid.

Lytt til artikkelen i DAG OG TID-appen eller på dagogtid.no